

Stefan Moysa

"Der Laden des Goldschmieds :
Meditationen über das Sakrament
der Ehe die sich „vorübergehend ins
Drama wandeln“", Andrzej Jawień,
Karol Wojtyła, Freiburg i. Br. 1979 :
[recenzja]

Collectanea Theologica 50/2, 205-206

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pewność idzie w parze z szerokim otwarciem się na człowieka, od którego się wiele wymaga, ale któremu też wiele się ufa.

Widać więc, że niemiecki teolog, wbrew tu i tam odzywającym się krytykom, bardzo wysoko ocenia pierwszą encyklikę Jana Pawła II *Redemptor hominis*.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Dienst aus der grösseren Liebe zu Christus. Schreiben Papst Johannes Pauls II, an die Priester, komentarzem opatrzył Hans Urs von Balthasar, Freiburg-Basel-Wien 1979, Verlag Herder, s. 69.

Recenzowana broszurka zawiera zarówno list Ojca świętego do biskupów, jak też do kapłanów, które to listy zostały — jak wiadomo — napisane z okazji Wielkiego Czwartku roku 1979. Komentator koncentruje się na liście do kapłanów, co jest zrozumiałe, gdyż przede wszystkim ten ostatni zwrócił uwagę opinii publicznej w Kościele i poza nim.

Von Balthasar zaznacza przede wszystkim, że pismo papieskie jest skoncentrowane około jednej myśli, a mianowicie miłości do Chrystusa i Kościoła. Ta miłość stoi u początków urzędu kapłańskiego, którego jest jedynym wytłumaczeniem. Miłość sprawia, że kapłan składa ofiarę i oddaje życie za swoje owce. Język pisma papieskiego jest więc — jak pisze komentator — językiem źródeł i początków chrześcijaństwa.

Jest on nadal językiem samego Kościoła. Tu teolog szwajcarski zwraca się przeciw tym, którzy zarzucają papieżowi, iż chce utrzymać prawo celibatu niezależnie od całej wspólnoty kościelnej. Von Balthasar wylicza pisma, do których papież nawiązuje i w których przejawia się głos Kościoła i jego kolegalność, bardziej niż w nielicznych protestach przeciw celibatowi. Jeżeli polska sytuacja mogła tu mieć jakiś wpływ, to — zdaniem komentatora — należy postawić pytanie, czy miłość do Chrystusa nie została zachowana w tym kraju w czystszej formie niż w zachodnich kulturach.

Język pisma papieskiego jest też językiem wcielenia. Związek między kapłaństwem a celibatem nie ma nic wspólnego z jakąś pogardą dla ciała ludzkiego, czy dla małżeństwa. Przeciwnie — jest on świadectwem wierności, jakie składa kapłan, w którym wciela się miłość do Kościoła. Świadectwo to zachęca również małżonków do wzajemnej wierności. Papież zachęca wreszcie kapłanów do tego, by za wzorem Dobrego Pasterza oddali życie za owce. Język pisma papieskiego jest więc też językiem czynu.

Może nas tylko cieszyć, że znaleźliśmy tu tak głęboką i żywą interpretację myśli Jana Pawła II, interpretację która też w naszym kraju nie jest pozbawiona znaczenia.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Andrzej JAWIEN — Karol WOJTYŁA, *Der Laden des Goldschmieds. Meditationem über das Sakrament de Ehe die sich vorübergehend ins Drama wandeln*, Freiburg in Br. 1979, Verlag Herder, s. 112.

Jest to niemieckie tłumaczenie sztuki *Przed sklepem jubilera* napisanej przez obecnego papieża i wydrukowanej w czasopiśmie „Znak” w roku 1960. Obecnie została wydana w formie książki przez Libreria Editrice Vaticana i nadana w radiu włoskim w marcu, a w zachodni Niemiec — w lipcu 1979 roku. Posłowie do wydania niemieckiego orientuje nas, jak wydawca sztukę tę odczytuje.

Dramat jest — według niego — przykładem specyficznie chrześcijańskiej literatury wyrosłej na gruncie polskim, gdzie związki między chrześcijań-

stwem a kulturą są tak ściśle. Wyrosła ona także z tradycji Teatru Rapsodycznego, który z powodu warunków okupacyjnych koncentrował się przede wszystkim na słowie. Sztuka jest więc przede wszystkim dramatem słownym o wielkiej etycznej i ludzkiej intensywności. Można ją uważać za coś w rodzaju współczesnego misterium wykazującego pewne podobieństwo z misteriami greckimi.

Tematyką sztuki jest miłość i małżeństwo. Trzy pary spotykają się kolejno przed sklepem jubлера i w monologach oraz w dialogach opowiadają historię swoich małżeństw. Jubiler jest węzłową postacią; tłumaczy on znaczenie związków ludzkich, miłości i odpowiedzialności, których obrączka małżeńska jest symbolem. Jubiler stał się więc doradcą tych trzech par i nie tylko ich, ale też i innych, które poszły tą samą drogą.

Sztuka *Przed sklepem jubлера* jest dziełem literackim, w którym przekazane są wartości filozoficzne i etyczne najwyższego gatunku i która zasługuje na szersze rozpowszechnienie.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Stefan Kardinal WYSZYŃSKI, *Der Primas von Polen über den Papst aus Krakau*, Regensburg 1979, Verlag Friedrich Pustet, s. 126.

Przemówienia prymasa Polski o Janie Pawle II wygłoszone do różnych grup wiernych zostały tu przetłumaczone na język niemiecki i wydane w całości. Krótką przedmowę do książki napisał kardynał Höffner, przewodniczący konferencji episkopatu zachodnioniemieckiego. W książce można śledzić zasadnicze powtarzające się motywy, myśli i uczucia, które są nie tylko myślami księdza kardynała Wyszyńskiego. Wielokrotnie mowa jest o szlachetnej dumie, jaką naród odczuwa z powodu wyboru kardynała Wojtyły i o jego związkach z ojczyzną. Duma ta jest nieodłączna od odpowiedzialności, która winna się ujawnić zarówno w modlitwie, jak też w prowadzeniu życia moralnego, godnego rodaków papieża.

Prymas Polski odczytuje ostatnie wydarzenia jako wielkie zwycięstwo Matki Bożej. Powraca on wielokrotnie do znaczenia Matki Najświętszej w życiu religijnym Polski i uważa, że wybór był potwierdzeniem słuszności linii, jaką obrał Kościół w Polsce. Po tej linii poszedł też obecny Papież, którego już nazywają papieżem maryjnym.

Dużo też miejsca poświęca ksiądz kardynał na nakreślenie sylwetki obecnego Ojca świętego. Mówi o jego drodze życiowej, zainteresowaniach i osiągnięciach w dziedzinie filozofii, o działalności duszpasterskiej, którą uprawiał jako arcybiskup krakowski. Z tych przemówień ukazuje się nie tylko wyraźna sylwetka Karola Wojtyły, ale przede wszystkim drogi Opatrzności, które go zaprowadziły na Stolicę Piotrową.

Na rynku czytelnicznym niemieckim książka będzie na pewno ważną pozycją, i pozwoli zrozumieć nie tylko Jana Pawła II, ale też religijność polską, która także Zachodowi ma coś do powiedzenia.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Walter KASPER, *Gottes Zeit für Menschen. Besinnungen zum Kirchenjahr*, Freiburg-Basel-Wien 1978, Verlag Herder, s. 96.

Książka zawiera 9 przemówień autora wygłoszonych do różnych wspólnot chrześcijańskich i ułożonych według następstwa roku liturgicznego. W przedmowie Kasper zaznacza, że jako główne swoje zadanie uważa wykazanie jedności, jaka istnieje między teologią i przepowiadaniem chrześcijańskim, które choć muszą być od siebie ściśle odróżnione i pozostawać